

Somogyi Károlyné felvétele
Jönnek a turisták, látogatók Szegedre, naponta látjuk az idegen buszokat, gépkocsikat a város utcáin. Felvételünk a Széchenyi téren készült, ahol egy külföldi rendszámú autó utasait örökítettük meg az érkezés utáni pillanatokban.

Építőtáborosok

Eszterházi rostélyosból majd 10 ezer, marharoldából 6 ezer, egytizedes áruféleségből 13 ezer 500 darabot, ötnegyedestőlás csomagolási portékából közel 20 ezer darabot készítettek eddig építőtáboros diákok a Szegedi Konzervgyárban. A fősorolás korántsem teljes, híz majd tízféle műveletet végeznek. Szőlőn inkább a munka értékéről a legilletékesebb, a gyár igazgatója, Rósa László.

— A szigorú számokat kell figyelembe venni. Négy turnusban dolgozik idén a háromszáz gyerek. Hatszáz munkaórát lehet számolni naponta, az utolsó két turnusban többre, kilencszázra. Összesen 10–15 millió forint termelési értéket állítanak elő, tulajdonképp a duplájában is számolhatunk. Mert, egy: ha a gyerekek nem jönnek, csomagolási készletek halmozódhatnak fel. Kettő: kevesebb lenne a vállalat folyamatos árbevétele. Három: növekedne a bankamatunk. A legfőbb érv pedig nem is illik e finánciális fősorolásba. Ez a következő: a diákok szezonzmunkát végeznek, ám nemcsak a gyümölcs- és zöldségfélék érésének van szezonja, hanem most vannak nálunk is, mint mindenütt, a nyári szabadságolások. Minden most érik, kezdjük a borsóval, majd az uborka, a barack, a paprika, a paradicsom. A rendelkezésre álló munkások is kevés lenne, hát még így, hogy eleve kevesebben vagyunk. Kiszámoltam, ha a táborosok nem lennének, 300 vagon áru maradna el mintegy 90 millió forint értékben. Ám így a szezon ellenére is folyamatosan tudjuk szállítani az eszterházi, a gulyást, a marharoldot. Ezek tőkés exportárak. Meg tudjuk oldani a diákok segítségével az üvegek mosását. Nem kell leállnunk vasárnapokon, anyi közülük az önként jelentkező.

Amiről az igazgató nem szól — a diákok megbecsülésének kérdéséről: ötödik szezonban szorgoskodnak építőtáboros középiskolások a konzervgyárban. Viszi a sokszáz diák hírét szerte az országban, milyen vendégszeretők a dolgozók. Elmesélik, a munkásszorongók plakátokat festenek érkezésük köszöntésére, egyik-másik dolgozó az uszonnáját felezi a gyerekekkel. Aztán, hogy nem zavarják el őket sehonnai, teljes értékűnek tekintik munkájukat, fölöttébb kezelik őket. Nincs kivétel. kozmetikázás, az alkalmi munkásoknak hétköznapi arcát mutatja a gyár.

Kassáról hat lány, négy fiú, Brnóból 8 lány, egy fiú dolgozik a JATE-szervezte táborban. Simon Agnes, a P. J. Safarik egyetem jogi karának utolsó éves hallgatója:

— Egyszer már jártam Szegeden. Ötéves voltam, amikor szüleimmel ide látogattunk. A két tornyú templomra emlékeztem. Ahogy megérkeztünk most, rögtön elmentem megnézni.

— Kicsik ezek a konzervek. — Szerintem pont nőnek való munka. Bele lehet jönni. Gyorsan megforgatunk minden darabot a törőruhában, aztán rakjuk a dobozokba.

— Egyszer már jártam Szegeden. Ötéves voltam, amikor szüleimmel ide látogattunk. A két tornyú templomra emlékeztem. Ahogy megérkeztünk most, rögtön elmentem megnézni.

— Kicsik ezek a konzervek. — Szerintem pont nőnek való munka. Bele lehet jönni. Gyorsan megforgatunk minden darabot a törőruhában, aztán rakjuk a dobozokba.

— Egyszer már jártam Szegeden. Ötéves voltam, amikor szüleimmel ide látogattunk. A két tornyú templomra emlékeztem. Ahogy megérkeztünk most, rögtön elmentem megnézni.

— Kicsik ezek a konzervek. — Szerintem pont nőnek való munka. Bele lehet jönni. Gyorsan megforgatunk minden darabot a törőruhában, aztán rakjuk a dobozokba.

A nő sincs vasból

Számolni kell azzal, hogy a nőknél is jelentkeznek mindazok a foglalkozási ártalmak, szellemi és fizikai túlterhelésből fakadó szervi, vagy neurotikus betegségek, amelyek eddig jobbra a férfiak egészségét károsították. Ezt a megállapítást egy egészségügyi szakcikkből olvastam, amelyből megtudhattam azt is, hogy milyenek a betegség-megelőző, gyógyító kilátásaink az ezredfordulóra.

Szívosabbak, bizonyos hatásokkal szemben a férfiaknál sokkal ellenállóbbak a nők, s ezért is magasabb kort érnek meg — hallhatjuk úton-útfélen. Úgy látszik ez a biológiai előny, mondhatni kiváltság a gyengébb nemnek még sem ad akkora védeltséget, mint amekkorát évtizedeken át tulajdonítottak neki. Kiderült, hogy a nő sincs vasból, nem elnyúlhatatlan, s amióta a társadalmi munkamegosztásban szinte egyenlő részt vállal (a keresőképes férfiak 88 százaléka, a nők 81 százaléka dolgozik), a civilizációs betegségek 5t sem kerülnek el. Értve ez alatt a szív- és érrendszeri, a mozgásszervi stb. elváltozásokat, bajokat.

A nők életmódja azonos lett a férfiakéval, sőt, túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a munkavállalás mellett a családi élet szervezéséből az otthoni kötelességek-ből övök a nagyobb rész. Egy KSH-felmérés szerint a nők átlagosan naponta 211 percet, a férfiak 44 percet töltenek háztartási munkával. (Ez utóbbi alig háromnegyed órából 28 perc ház körüli munkával, és lakáskarbantartással telik, beleértve a kocsimosást is. Valójában a gyermekneveléstől az idős szülő gondozásáig a nő vállalja nyomja a nagyobb teher. Így a kettős (munkahelyi- és családi) szorításban öröklőve kiegyensúlyozatlan az életmódja, csökken a tűrőképessége, s ezt előbb vagy utóbb az egészsége sínyli meg, mindez pedig a családi összhang romlásához vezet.

Tudomásul kell venni, hogy ma már a nők között egyre több a szakképzett, felelős munkakört betöltő, vezető beosztású, akik nem engedhetik meg maguknak, hogy huzamosabb ideig otthon maradjanak gyesen, vagy más családi ok miatt. Ez előmenetelben, szakmai fejlődésben nagy hátrányt jelentene számukra. Sokszor hallani olyan gúnyos megjegyzéseket, hogy „ti akartatok egyenjogúak lenni, most viseljétek a következményét”. Valójában aki mondja, az is tudja, hogy hamis ez a nézet. Igen, a nők akarták és akarják ma is a férfiakéval azonos jogot a munkához, az érvényesüléshez, de a terhek egyenlő elosztása mellett. A körülmények, a gazdasági kényszer is úgy hozta, hogy szükség volt és van a női munkaerőre. Korunk jellemzője a kétkezes család. A megoldást semmi esetre sem a „vissza a fakanálhoz” szemlélet adja, hogy a nő újból legyen csak a

családi tűzhely őre. A jelenlegi helyzetet viszont változtatni kell nemcsak a nő, hanem az egész társadalom érdekében. Az egyre kevesebb házasság, az egyre több válás, a csökkenő gyermekvállalási kedv népességünk fogyásához vezet. A demográfiai feszültségek pedig kedvezőtlenül érintik életszínvonalunk és szociális helyzetünk alakulását.

Nem lehet minden vonatkozásban egyenlőségi jelet tenni nő és férfi között. Esélyegyenlőség a pályaválasztásban, a munkahelyi előmenetelben, a bérezésben stb., mind megvalósítható, viszont a családi életben óhatatlanul többet kell vállalnia a nőnek. Nem kiváltságokra, felesleges kíméletre vágyunk a lányok és asszonyok, hanem olyan életvitelre, időbeosztásra, amely nem haladja meg erejüket és meg tudják osztani magukat a munkahely és a család között. Nemrégiben a változást sürgető, sok ezer családot érintő kérdést vitatta meg a Magyar Nők Országos Tanácsának munkabizottsága, bevonva a fővárosi és vidéki nagyüzemek, gyárak, vállalatok, intézmények, kutatóintézetek szakembereit.

A tanácskozás végkicsengése az volt, hogy megoldást a változatosabb munkaidő- és foglalkoztatási formák szélesebb körű bevezetése adná az iparban, kereskedelemben, mezőgazdaságban — fizikai és szellemi munkakörökben. Természetesen a teljes foglalkoztatás megtartásával kell lehetőséget teremteni a nők teljes munkaidős alkalmazása mellett a részmunkaidős, a rugalmas és más időrendszerű elfoglaltságra. Az ágazati minisztériumok év végéig ajánlásokot, módszertani útmutatókat dolgoznak ki a különböző munkavállalási formákra, hogy így is segítsék az egyéni, a vállalati és a társadalmi érdekeknek egyaránt megfelelő munkaidőformák elterjedését.

Ma még, sajnos, a munkáltatók nincsenek érdekeltté téve, ezért is idegenkednek az új formáktól, ugyanis ezek magasabb fokú szervezethez, szigorúbb munkafegyelmet követelnek, nem beszélve arról, hogy több velük az adminisztráció és a létszámgazdálkodást is nehezítik. A gyakorlat viszont azt igazolja, hogy ahol már több éve bevezették, például a rugalmas munkaidőt, ott a dolgozók magánügyeiket szabad idejükben intézik, csökken, illetve megszűnt a túlóra, javult a munkamorál, enyhültek a közlekedési, vásárlási gondok. Elismert tény, hogy az iparban a részmunkaidősök alkalmazása növeli a termelékenységet, a 4. 6 óráknál egymást váltó munkások pihentebbek, az első órákban mindenkinek nagyobb a teljesítőképessége.

A lehetőségek tehát adottak, csak élni kell velük. Így diktálja a józan ész.

H. A.

Szentesen

Növénynevelők országos vándorgyűlése

Tegnap, csütörtökön Szentesen a Vetőmagtermelő és Értékesítő Vállalat kutatóállomásán volt az MTA és a MTA által szervezett és a növénynevelők részvételével megtartott vándorgyűlés. Megnyitójában Kurrik Ernő akadémikus hangszólította, hogy a kutatási eredmények és más kedvező feltételek miatt választották Szentest a találkozó színhelyül. Külön szót a legújabb lehetőségekről, amelyek az eddigieknél nagyobb összhangot teremtenek a növénynevelési teljesítmények és az anyagi vonatkozású felhasználás között.

Dr. Hadnagy Árpád, a vetőmag vállalat igazgatója a kutatási és fejlesztési munkákról tájékoztatta a szakembereket. A vállalat bonyolítja le a hazai vetőmagforgalom 80 százalékát és tekintélyesek az exportszállítások is. A szentesin kívül kiemelkedőek a nyíregyházi kutatóbázis eredményei is.

Dr. Faragó László, a szentesi kutatóállomás igazgatója többek között arról beszélt, hogy fő profiljuk a káposztafélék nemesítése. Kisebbségi volumenű az étkezési paprika. Szerepel természetesen a kutatási témákban a lucerna és a kukorica nemesítése. A zöldségfélék 125 típusát vizsgálják.

Légi növényvédelem

Jól hasznosítja a kánikulai napokat a MTA repülőgépes szolgálata. A kedvező időt kihasználva, naponta 40 ezer hektárnyi területen végzik el a helikopterek, merevszárnyú gépek az időszakos munkákat. A szolgálat gyorsmértéke szerint augusztus 1-ig összesen 4 millió 200 ezer hektárnyi területet szórta meg vegyszerrel a gépek. Ezzel éves tervüket ütemesen teljesítették, az összes munka 83 százalékát végezték el.

Jelenleg a napraforgótámadó betegségek elhárítása és a növény lombtrágyázása, továbbá a szőlő permetezése a fő feladat. A szőlőt az idén sok helyen már ötöd-ször permetezik a magasból. Ugyancsak tart a rizs vegyszeres növényvédelme.

Paprikaszemle

A Magyar Agrártudományi Egyesület Kertészeti Társaságának zöldségtermesztési szakosztálya augusztus 8–10-e között — szakmai bemutatóval egybekötött — nemzetközi tanácskozást rendez a nagyszénási Október 6. Termelőszövetkezetben, ahol a paprikatermesztésre igen jók a körülmények. A bemu-

Mag Edit